

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-296-8-5>

LIQUEFIED NATURAL GAS AS A KEY COMPONENT OF THE FRENCH GAS MARKET

СКРАПЛЕНИЙ ПРИРОДНИЙ ГАЗ ЯК КЛЮЧОВА СКЛАДОВА ГАЗОВОГО РИНКУ ФРАНЦІЇ

На частку скрапленого природного газу (СПГ) сьогодні припадає 43% газу, що споживається у Франції.

На початок 2023 року запаси газу країни знаходяться на рекордному рівні. Станом на 15 січня 2023 року Франція мала 106 ТВт-год газу, рівень запасів склав 80% у порівнянні із середнім показником 55% за останні шість років на цю дату. Такий рівень забезпечений перш за все за рахунок мобілізації СПГ – терміналів. За період з 1 листопада 2022 року по 15 січня 2023 року імпорт СПГ збільшився на 41%, що становить близько 75% споживання Франції [1].

В країні функціонують чотири регазифікаційних СПГ-термінали (Fos Tonkin, Montoir De Bretagne, Fos Cavaou, Dunkerque), щорічна сумарна потужність яких становить майже 40 млрд кубічних метрів [2].

СПГ-термінал Fos Tonkin – перший термінал для прийому та регазифікації скрапленого природного газу у Франції, який був введений в експлуатацію ще у 1972 році. Термінал розташований на середземноморському узбережжі у дельті річки Рони. Необхідність будівництва цього терміналу була обумовлена укладеною у 1967 році угодою з Алжиром щодо щорічного постачання до Франції 4,2 млрд кубічних метрів СПГ. Після модернізації, проведеної у 2005 році, приймальна здатність терміналу становить 7 млрд кубічних метрів на рік. Причальна інфраструктура терміналу здатна приймати газові танкери вантажоемністю до 75 тисяч кубічних метрів [3].

З 2009 року СПГ-термінал Fos Tonkin знаходиться під управлінням компанії Elengy, яка входить до складу енергетичного гіганту ENGIE Group.

СПГ-термінал Montoir De Bretagne введений в експлуатацію у 1980 році та має річну потужність 10 млрд кубічних метрів. Розташований на узбережжі Біскайської затоки Атлантичного океану. До 2005 року це найбільший за потужністю СПГ-термінал Європи.

Продукція терміналу постачається до газотранспортної мережі Франції, а також безпосередньо до побудованої поруч теплоелектростанції потужністю 435 МВт.

Термінал знаходиться під управлінням компанії Elengy [4].

СПГ-термінал Fos Cavaou введений в експлуатацію у 2010 році, має річну потужність 8,25 млрд кубічних метрів. Розташований на південному середньоземноморському узбережжі. Інфраструктура терміналу має причал, здатний приймати газові танкери вантажоемністю до 265 тисяч кубічних метрів. Проект реалізовано консорціумом у складі GDF Suez (71,99%) та Total (28,10%) [5].

У 2021 році оператор терміналу Elengy та її дочірня компанія Fosmax LNG впровадили (на невизначений термін) процедуру розподілу потужностей СПГ-терміналу Fos Cavaou («Відкритий Сезон Fos Cavaou 2021»). За рахунок розподілу потужностей на довготривалий період Elengy планує прискорити прийняття рішення щодо збільшення пропускної здатності терміналу та отримати гарантовані обсяги до 2045 року і на більш довгострокову перспективу [6].

У квітні 2021 року Elengy вперше здійснила на газовому ринку Франції поставку ISO-контейнеру з СПГ залізничним транспортом. Транспортування ISO-контейнерів залізницею сприятиме прискоренню процесу трансформації СПГ-терміналів у мультимодальні газові хаби [7].

СПГ-термінал Dunkerque введений в експлуатацію у 2016 році та має потужність 13 млрд кубічних метрів. Розташований на півночі західного узбережжя Франції, що дозволяє мати доступ до газотранспортної мережі Бельгії. Це найбільший термінал у континентальній частині Європи. Інфраструктура терміналу здатна обслуговувати газові танкери вантажоемністю до 267 тисяч кубічних метрів. СПГ-термінал Dunkerque забезпечує 20% попиту на природний газ у Франції. Проект реалізовано консорціумом у складі французької EDF (65%), французької Total (10%) та бельгійської Fluxys (25%) [8].

Імпорт російського скрапленого природного газу до Франції з січня по жовтень 2022 року збільшився на 60%. За даними відстеження суден і портів, зростаючий попит з боку Франції допоміг Росії стати другим після Сполучених Штатів Америки постачальником СПГ до північно-західної Європи, випереджаючи за обсягами Катар [9].

Міністерством екологічних перетворень Франції, енергетичними компаніями TotalEnergies, GRTGaz та портовим об'єднанням Harora, що поєднує порти Гавр, Руан та Париж, підготовлено проект будівництва першого у Франції плавучого СПГ-терміналу – регазифікаційного судна FSRU (Floating Storage and Regasification Unit) у морському порту Гавр. Проект пов'язаний з планами країни зменшити залежність від

російського газу. Вартість робіт з будівництва FSRU та відповідної інфраструктури розподілу газу оцінюється в 30 млн євро. Потужність плавучого терміналу дозволить щорічно імпортувати 3,9 млн тон СПГ з Катару, країн Африки та США [10].

Література:

1. Запаси газу у сховищах Франції досягли рекордного рівня. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2023/01/19/7154429>.
2. Паливно-енергетичний комплекс Франції. URL: <https://iclub.energy/analitika/tpost/olf4897966-palivno-energetichni-kompleks-frants>.
3. Elengy: Fos Tonkin LNG Terminal Celebrates 40th Anniversary, France. URL: <https://www.offshore-energy.biz/elengy-fos-tonkin-lng-terminal-celebrates-40th-anniversary-france>
4. Elengy's Montoir-de-Bretagne LNG terminal renovation nearly complete. URL: https://www.lngindustry.com/liquid-natural-gas/28112013/elengy_montoir-de-bretagne_lng_terminal_renovation_nearly_complete.
5. Fos Cavaou LNG Terminal, Fos-sur-Mer. URL: <https://www.hydrocarbons-technology.com/projects/fos-cavaou-lng-terminal-fos-sur-mer>.
6. France's LNG Terminal Fos Cavaou Launches Open Season for 2022-45 Capacity. URL: <https://tankterminals.com/news/frances-lng-terminal-fos-cavaou-launches-open-season-for-2022-45-capacity/>
7. A first in France: LNG transported by rail from the Fos Cavaou LNG terminal. URL: <https://www.elengy.com/en/media/press-releases/first-france-lng-transported-rail-fos-cavaou-lng-terminal>.
8. À propos de Dunkerque LNG. URL: <https://www.fluxys.com/fr/company/dunkerque-lng>.
9. Країни ЄС витратили на скраплений газ з Росії у п'ять разів більше, ніж роком раніше – Bloomberg. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/11/30/694453>.
10. La France va se doter d'un nouveau terminal d'importation de gaz liquéfié. URL: <https://www.lesechos.fr/industrie-services/energie-environnement/la-france-va-se-doter-dun-nouveau-terminal-dimportation-de-gaz-liquefie-1396363>.